

Elfstedentocht wereld-erfgoed!

Geen organisatie die zo veel teweeg weet te brengen als de vereniging die niet geïnteres-

seerd is in sponsors of commerciële activiteiten, en die tweemaal in de week telefonisch bereikbaar is (op dinsdag- en donderdagochtend). De Koninklijke Vereniging De Friesche Elf Steden dateert van 1909. De vereniging ontstond toen een eerste 'georganiseerde' Elfstedentocht succesvol bleek, én naar meer smaakte. Het idee van die eerste tocht kwam uiteraard van de naamgever van het instituut waaraan ik leiding mag geven.

Ruim honderd jaar en veertien Elfstedentochten later zijn de 200 ijskilometers ongewild een hype geworden, een media-event van de buitencategorie. *Elfsteden sells!* Te midden van al het geprefabriceerde pr-geblaat is het een van die zeldzame gebeurtenissen die nog authentiek aanvoelen. Dat er inmiddels ook elfstedentweets zijn, al dan niet in het Fries, doet daar weinig aan af.

De wijze waarop het bestuur zich deze winter presenteerde, laat zien dat de organisatie geen relikwie uit het verleden is, maar met vertrouwen de blik vooruit richt. Toegegeven, de leeftijdsopbouw van de vereniging begint geriatrische trekken aan te nemen. Maar hordes 'jonkies' rammelen aan de poorten om te mogen worden toegelaten. Koppel dat aan een ijzersterke cultuur, een gezonde Hollandse koopmansgeest en een hecht netwerk van kunstijsbanen om die cultuur levend te houden in tijden van een klimatologische recessie, en het moge duidelijk zijn dat de tocht miljoenen mensen in de ban zal blijven houden.

De ijspret van de voorbije weken laat zien: je kunt zo veel sportmarketingplannen opstellen als je wilt, maar niets zet meer aan tot bewegen dan een aansprekende activiteit in een uitnodigende (natuurlijke) omgeving. Om die omgeving te helpen creëren, zijn handjes nodig. Die zijn er, zo bleek, nog altijd voldoende. Talloze schaatsverenigingen wisten *in no time* hun banen sneeuwvrij te maken en hun tochten te organiseren. Kleine verenigingen veelal, maar daarmee niet minder vitaal! Die vitaliteit danken de verenigingen niet aan *fancy* nota's of aan effectieve interventies. Bovenal zijn het verenigingen met een ziel, waar leden zich gegrepen en verbonden voelen door een gezamenlijk doel. Wat niet wegneemt dat ook een florerende vereniging baat kan hebben bij organisatorische ondersteuning en technologische hulpmiddelen. De schaatscultuur is een sierraad van het Nederlandse sportlandschap. Wat elf steden, negen bestuursleden en 22 rayonhoofden aan bezieling weten los te maken, is meer dan voldoende om de tocht der tochten tot werelderfgoed uit te roepen.

Koen Breedveld
Directeur Mulier Instituut